

Raport anual 2009

Centrul pentru Jurnalism Independent

Misiune

*Promovarea și susținerea jurnalismului profesionist
întru afirmarea presei de calitate, libere și viabile*

CUPRINS

CAMPANII DE PROMOVARE A PRESEI LIBERE	4
INSTRUIRE	6
PUBLICAȚII ȘI CERCETARE. MONITORIZAREA MASS-MEDIA	13
SERVICIUL JURIDIC	21
CLUBUL DE PRESĂ DIN CHIȘINĂU	24
CENTRUL DE RESURSE	27
PRIORITĂȚI PENTRU ANUL 2010	28
AFILIERI INTERNAȚIONALE	29
ADUNAREA FONDATORILOR CJI/ SENATUL CJI	30
ECHIPA CJI	31
RAPORT FINANCIAR	32
ANEXĂ. CALENDARUL EVENIMENTELOR CJI (ianuarie-decembrie 2009)	35

Campanii de promovare a presei libere

Campania „Zilele libertății presei”, mai - iunie 2009

Organizatori:

Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI), Asociația Presei Independente (API), Centrul „Acces-Info”, Centrul de Investigații Jurnalistice (CIN), Asociația Presei Electronice (APEL), Uniunea Jurnaliștilor din Moldova (UJM), Comitetul pentru Libertatea Presei (CLP), Centrul Tânărilor Jurnalist din Moldova (CTJM).

Finanțare:

Ministerul de Externe al Olandei (Programul MATRA), Reprezentanța din Moldova a Fundației Eurasia, cu resurse de la Ministerul Afacerilor Externe al Olandei și Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Fundația Soros-Moldova, Misiunea OSCE în Moldova.

Ediția din 2009 a campaniei „Zilele Libertății Presei” (ZLP) a fost lansată la 4 mai, în cadrul unei conferințe de presă la care au participat jurnaliști de la diverse instituții de presă și reprezentanții mai multor organizații neguvernamentale de media din Republica Moldova. Organizatorii au familiarizat participanții la conferință cu calendarul evenimentelor din perioada acestei campanii.

La conferința de presă de lansare a ZLP, opt organizații de media (CJI, API, APEL, CLP, UJM, Centrul „Acces-Info”, CIN și CTJM) au difuzat un memoriu comun privind libertatea presei în Republica Moldova în perioada 3 mai 2008 - 3 mai 2009. Organizațiile de media semnatare constată că „libertatea presei din R. Moldova se află în pericol, fiind îngrădită în mod sistematic, metodic și abuziv de către autoritățile statului”. Potrivit autorilor memoriului, „deși, pe parcursul ultimilor ani, legislația mass-media în R. Moldova s-a îmbunătățit, starea libertății presei s-a agravat

treptat, atingând apogeul în campania electorală pentru alegerile parlamentare din 2009 și în perioada postelectorală”. Organizațiile de media consideră că nerespectarea legilor a devenit o regulă, nu o excepție în R. Moldova. Faptul că în raportul anual „Libertatea presei în lume”, elaborat de organizația americană „Freedom House”, R. Moldova este plasată pe locul 150, alături de statele fără presă liberă, este consecința unei atitudini antidemocratice a autorităților RM, a refuzului de a recunoaște rolul presei de „putere a patra”, a unor încercări permanente de a transforma presa în „organizator de partid” sau „propagandist colectiv”, ca în perioada sovietică.

Pentru asigurarea unei libertăți reale a presei, în conformitate cu principiile unei societăți deschise, democratice și în conformitate cu normele internaționale, organizațiile neguvernamentale de media din R. Moldova recomandă autorităților: „să stopeze acțiunile agresive, de intimidare și hărțuire a jurnaliștilor, a presei independente și organizațiilor neguvernamentale din domeniul mass-media; să reacționeze și să pedepsească vinovații în cazurile de agresiune împotriva jurnaliștilor, de intimidare și hărțuire a presei, de violare a dreptului la exprimare, de îngrădire a accesului la informația de interes public; să asigure aplicarea jurisprudenței și practicii CEDO de către instanțele judecătorești și organele de drept; să asigure transparența proprietății mass-media și să se evite monopolizarea mass-media de anumite forțe politice și grupuri de interese; să perfecționeze cadrul legal și să asigure funcționarea legilor în vigoare, inclusiv: să depolitizeze Consiliul Coordonator al Audiovizualului și să perfecționeze cadrul legislativ privind acordarea licențelor de emisie și a frecvențelor; să revizuiască legislația privind Instituția publică a audiovizu-

Campania „Zilele libertății presei”, mai - iunie 2009

alului pentru asigurarea independenței reale a companiei publice; să modifice Codul civil astfel încât mărimea compensațiilor să fie proporțională cu prejudiciile aduse, iar în cazul persoanelor publice să se ia în considerare un grad mai mare de expunere față de critică; să nu admită discriminarea mass-media în funcție de forma de proprietate și pe criterii politice, să ia măsuri pentru încurajarea investițiilor locale și internaționale în domeniul mass-media”.

Memoriul privind libertatea presei în Republica Moldova în perioada 3 mai 2008 - 3 mai 2009 poate fi găsit și pe pagina web a CJI la: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=435 (în limba română) și la: http://www.ijc.md/eng/index.php?option=com_content&task=view&id=262 (în limba engleză).

Pe data de 6 mai, circa o sută de persoane - jurnaliști și reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale de media din R. Moldova - au pichetat sediul Guvernului pentru a cere respectarea drepturilor și libertăților mass-media și pentru a condamna intimidarea jurnaliștilor, violarea dreptului la libera exprimare, îngrădirea accesului la informație, presiunea exercitată de autorități asupra mass-media neloiale Puterii, cazuri care au devenit tot mai frecvente în ultimul timp. Organizatorii au distribuit participanților la acțiune panglici cu inscripția „Zilele Libertății Presei - mai 2009” și pancarte pe care erau imprimate lozinci privind libertatea presei și accesul la informație.

Pe data de 9 mai, CJI a lansat o campanie de informare privind libertatea presei, libertatea de opinie și de exprimare și dreptul la infor-

mație. În contextul Zilei Mondiale a Libertății Presei, CJI a decis să mediatizeze mai multe articole din Constituția R. Moldova, Legea Presei, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cu privire la libertatea presei și neadmiterea cenzurii în mass-media (art. 1, Legea Presei), la dreptul persoanei la informație și obligația mass-media de a informa corect opinia publică (art. 34, Constituția R. Moldova), la garantarea libertății de opinie și libertății de exprimare (art. 32, Constituția R. Moldova, art. 10, Convenția Europeană a Drepturilor Omului). În șapte stații de așteptare a transportului public din sectorul Centru al mun. Chișinău au fost instalate panouri care conțin aceste prevederi din legislația națională și internațională. Campania de informare a durat o lună.

Ediția din anul 2009 a ZLP a mai inclus următoarele evenimente: un miting de protest împotriva acțiunilor de intimidare a jurnaliștilor și de subminare a instituțiilor de presă, organizat în Scuarul Teatrului de Operă și Ballet pe data de 3 mai, lansarea unor rapoarte de monitorizare a mass-media în campania electorală și în perioada postelectorală, precum și a unei culegeri de investigații jurnalistice. De asemenea, au fost organizate mese rotunde cu genericul „Autoreglementarea jurnalistică: experiențe internaționale și realități moldovenești”, un seminar în problemele managementului ziarelor și activității departamentelor publicitare, precum și ședința Clubului Jurnaliștilor de Investigație cu genericul „Accesul la informația de interes public în teritoriu. Transparența bugetelor locale” ș.a. Agenda completă a ZLP-2009 poate fi găsită pe pagina web a CJI la: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=434&Itemid=1.

Instruire

Școala de Studii Avansate în Jurnalism

Parteneri:

Școala de Jurnalism a Universității din Missouri, Centrul de Formare Profesională a Jurnaliștilor din Paris

Finanțare:

Programul MATRA al Ministerului Afacerilor Externe al Olandei, implementat prin intermediul Organizației olandeze PRESS NOW

Școala de Studii Avansate în Jurnalism a lansat la 26 iunie 2009 a treia promoție de absolvenți. Ceremonia a avut loc la Soroca în prezența studenților, instructorilor, a reprezentanților presei locale și a unui grup de 10 tineri jurnaliști din Olanda.

Noua promoție numără 16 tineri jurnaliști. Aceștia au învățat, timp de zece luni, cum să scrie o știre, să facă fotografii, să realizeze materiale pentru radio și televiziune, să scrie articole pe teme politice, economice și sociale, precum și să efectueze anchete reportericești. Toate aceste materii au fost predate de profesioniști din mass-media din Republica Moldova și din străinătate.

La Soroca, tinerii jurnaliști au vizitat redacția săptămânalului „Observatorul de Nord” și sediul televiziunii regionale „SorTV”, unde s-au întâlnit cu jurnaliștii locali și au avut ocazia să cunoască mai bine condițiile de lucru din cadrul acestor instituții media.

Absolvenții și-au primit diplomele pe scările cetății din Soroca. Acestea au fost înmânate de către Vitalie Dogaru, coordonatorul academic al școlii. După ceremonie, ei au vizitat cetatea Sorociei și alte locuri pitorești din oraș.

A patra promoție de studenți a început cursurile la Școala de Studii Avansate în Jurnalism la 1 septembrie 2009. Din cele 30 de cereri depuse, comisia specială a selectat

17. Astfel, 17 tineri și tinere vor studia timp de zece luni, în regim de redacție, standardele și practicile jurnalismului occidental și felul în care acestea pot fi aplicate în Republica Moldova.

Cei mai mulți doritori de a îmbrățișa jurnalismul sunt absolvenții ai facultăților cu profil economic (5 persoane) și de litere (4 persoane). Spre deosebire de anii precedenți, doar un student are studii în domeniul jurnalismului. Ceilalți studenți au absolvit artele, dreptul, managementul, științele politice, medicina și istoria. Vârsta medie a studenților este 24 de ani.

În luna august 2009, administrația Școlii a decis să ofere studenților cursuri de limbă engleză pentru 10 studenți.

Ceremonia de deschidere a anului de studii a avut loc în prezența instructorilor Școlii. Tot în prima zi de studii a fost organizată o întâlnire între actualii și foștii studenți ai Școlii. Absolvenții celor trei promoții anterioare au împărtășit noilor colegi din experiența lor și le-au oferit sfaturi cum să depășească dificultățile care îi așteaptă pe durata studiilor, dar și la angajare în câmpul muncii.

Pe parcursul primelor două luni de studii, studenții au avut un curs introductiv, în cadrul căruia au avut posibilitatea să înțeleagă mai bine specificul specialității alese. Cursurile au demarat cu noțiuni de bază despre jurnalism – **Introducere în Jurnalism** (instructor – Vitalie Dogaru, coordonator academic ȘSAJ), după care a urmat cursul **Abilități Tehnice**. Timp de cinci zile, trei instructori (Sergiu Todos de la Radio Europa Liberă, cameramanul Marin Iliuț de la OWH TV Studio și Olga Jdanaia, video designer, TV Moldova 1) i-au familiarizat pe studenți cu echipamentul

Școala de Studii Avansate în Jurnalism

audio/video și i-au învățat principiile de bază ale montării și editării materialelor video și audio.

Cursul de scriere a știrilor (**Știrea**) a fost o continuare a cursului introductiv. Instructorii (Liliana Vițu, fost corespondent BBC la Chișinău, și Igor Volnițchi, jurnalist la Agenția de știri INFOTAG) i-au învățat pe studenții structura știrii, lead-ul, lucrul cu sursele și background-ul. În cadrul cursului de **Fotojurnalism**, instructorul Nicolae Pojoga (lector la Facultatea Jurnalism a USM) și-a împărtășit experiența din lumea fotografiei, fotojurnalismului, utilizarea Photoshop-ului etc. Studenții au învățat multe noțiuni tehnice privind structura și funcțiile camerei foto. Studenții au mai învățat **Legislația mass-media** (instructori – Olivia Pîrțac, avocat, și Eugen Rîbca, juristul APEL), **Interviul** (instructor - Vitalie Dogaru, coordonator academic ȘSAJ), **Știrea lungă** (instructor – Alina Radu, director „Ziarul de Gardă”), **Etica** (instructor – Nadine Gogu, director adjunct al CJI), **Designul presei** (instructor – Angela Ivanesi, machetator).

Un loc aparte îi revine cursului **Jurnalismul on-line**, condus de instructorul olandez Ana

Uzeleac și instructorii locali Vitalie Dogaru și Corina Samciuc. În cadrul acestui curs, studenții au lansat site-ul web <http://online.scoaladejurnalism.md>. Primul semestru de studii în anul 2009/2010 a fost încheiat de cursurile **Jurnalism Radio** (instructori – Vasile Botnaru, Radio Europa Liberă, și Alexandru Canțîr, fostul Radio BBC Chisinau, și fostul instructor la BBC București Liliana Nicolae) și **Jurnalismul TV** (Instructori - Artur Corghencea, editor ProTV, Yana Cozari, fosta jurnalistă la TV7, și Angela Gonța, prezentatoare ProTV).

Școala de Studii Avansate în Jurnalism a fost lansată la 4 septembrie 2006 cu scopul de a pregăti jurnaliști pentru mass-media din Republica Moldova. În 2007 au absolvit Școala 19 tineri jurnaliști, iar în anul următor - 16. Majoritatea acestora sunt angajați în mass-media din Republica Moldova, printre care Radio Europa Liberă, TV Moldova 1, Pro TV, Elita TV, Jurnal TV, „Ziarul de Gardă”, TeleRadio-Găgăuzia și altele.

Mai multe detalii despre școală puteți găsi pe pagina electronică:

www.scoaladejurnalism.md.

Proiectul „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”

Partener:

BBC World Service Trust (până în martie 2009)

Finanțare:

Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii (până la 31 martie 2009) și Departamentul pentru Dezvoltare Internațională (DFID) al Guvernului Marii Britanii (1 aprilie 2009-31 martie 2010)

Perioada de implementare a proiectului: august 2007 - martie 2010

Acest proiect își propune să consolideze relațiile de colaborare profesională dintre jurnaliștii de pe ambele maluri ale Nistrului, să scoată în evidență practicile jurnalistice performante care ar contribui la reflectarea echilibrată, profundă și interesantă a fenomenelor complexe de interes public.

În 2009, în cadrul acestui proiect s-au desfășurat următoarele activități:

- programe de instruire de scurtă durată pentru jurnaliști;
- programe de consultanță pentru jurnaliștii din regiunea transnistreană și de la Compania Publică „Teleradio-Găgăuzia”;
- stagii pentru jurnaliștii din regiunea transnistreană;
- realizarea materialelor comune de către echipe de jurnaliști de pe ambele maluri ale Nistrului;
- editarea publicației electronice www.dialog.md;
- ședințele Clubului de Presă din Chișinău.

Programe de instruire de scurtă durată pentru jurnaliști

În cadrul acestui proiect, au fost organizate mai multe programe de instruire, la care au participat jurnaliști de pe ambele maluri ale Nistrului.

Între 29 și 31 ianuarie, CJI a organizat cea de-a treia parte a programului de instruire „Producerea filmelor documentare”, la care au participat 13 jurnaliști de televiziune din Chișinău, Bălți, Comrat și Tiraspol. Fiecare dintre cele șase echipe participante la proiect, formate din reporteri, cameramani și editori de imagine, și-a prezentat filmul documentar realizat în cadrul acestui program de instruire, care a început în septembrie 2008. Moderatorul programului de instruire a fost Roman Liberov, instructor BBC World Service Trust, autor de filme documentare, programe și seriale TV, produse pentru diverse posturi de televiziune din Federația Rusă.

În perioada 18 - 22 februarie, a fost organizată cea de-a doua parte, finală, a programului de instruire „Producerea emisiunilor radio cu tematică socială”, la care au participat 18 jurnaliști din Chișinău, Tiraspol, Bender, Râbnîța, Comrat și Taraclia. Seminarul a fost moderat de către Alexandr Verzilov, instructor BBC, director al Departamentului Programe al Companiei audiovizuale de stat „Don-TR” din orașul Rostov pe Don și lector al Centrului de instruire a jurnaliștilor de televiziune și radio, fondat de BBC în orașul Ekaterinburg (Federația Rusă). Prima parte a programului de instruire s-a desfășurat în perioada 26-30 noiembrie 2008. Până la cea de-a doua parte a programului, participanții au realizat mai multe emisiuni radio, în care s-au referit la diverse probleme sociale, comune locuitorilor de pe ambele maluri ale Nistrului.

Între 20 și 24 martie, la Chișinău s-a desfășurat programul de instruire „Reflectarea tematicii transnistrene în presa scrisă”. La acest program de instruire au participat 12 jurnaliști, reprezentanți ai unor publicații periodice din Bălți, Chișinău, Comrat și Tiraspol. Seminarul a fost moderat de către jurnalistul britanic Jonathan Steele, editorialist la ziarul „The Guardian”. Programul

Proiectul „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”

a avut un caracter practic, pe parcursul căruia participanții, îndrumați de instructor, s-au documentat și au scris câteva articole cu referire la tematica transnistreană.

În perioada 9-11 iulie, CJI a organizat programul de instruire „Reflectarea în mass-media a problematicei conflictelor”, care s-a desfășurat în satul Cocieri, Dubăsari. La acest program de instruire au participat 16 jurnaliști care scriu despre problematica transnistreană, angajați ai instituțiilor de presă din Bălți, Chișinău, Comrat, Dubăsari și Tiraspol. Seminarul a fost ținut de către Oleg Panfilov, directorul Centrului de Jurnalism în Situații Extreme din Moscova). În calitate de invitați speciali, la acest program de instruire au participat juristul Eugen Rîbca și jurnalistul Vasile Botnaru, directorul Biroului din Chișinău al postului de radio „Europa Liberă”. Participanții la seminar s-au referit la mai multe aspecte ce țin de tematica seminarului, printre care: principiile etice ale jurnalistului care scrie despre conflicte armate, securitatea jurnalistului care transmite dintr-o regiune de conflict, legislația locală și internațională în domeniu etc., au vizionat și discutat mai multe filme documentare referitoare la problematica abordată la seminar.

Program de consultanță pentru jurnaliști

În perioada 10 - 13 februarie 2009, s-a desfășurat programul de consultanță pentru managerii, redactorii și reporterii mass-media audiovizuale din regiunea transnistreană și din UTA Gagauz-Yeri. Simon Fitzgerald, jurnalist cu experiență și consultant BBC World Service Trust, a vizitat posturile de radio „Jelannoe” (Râbnîța) și „Novaia Volna” (Bender/Tighina), precum și Compania publică regională „Teleradio-Găgăuzia” (Comrat). Aceasta a fost etapa a doua a acestui program (prima etapa s-a desfășurat în 2008). Consultațiile au fost organizate cu scopul de a contribui la îmbunătățirea calității

buletinelor de știri ale instituțiilor de presă locale prin preluarea experienței jurnaliștilor de la BBC.

Stagii pentru jurnaliștii din regiunea transnistreană

Programul de stagii pentru tinerii jurnaliști și studenții facultății de jurnalism din regiunea transnistreană a demarat în septembrie 2009. Scopul acestor stagii este de a oferi participanților posibilitatea de a afla detalii despre specificul activității colegilor lor de la diferite mass-media din Chișinău sau din alte localități ale R. Moldova, de a prelua din experiența acestora, dar și de a contribui la consolidarea relațiilor de colaborare dintre jurnaliștii din regiunea transnistreană și cei din alte regiuni ale R. Moldova. Până la sfârșitul anului 2009, nouă tineri jurnaliști și studenți la Jurnalism din regiunea transnistreană au participat la acest program de stagii de două săptămâni. Stagiarii s-au aflat în cadrul uneia dintre următoarele instituții de presă: ziarele „SP” (Bălți) și „Cahul Expres” (Cahul), posturile de radio „Europa Liberă” și Radio „7”, precum și postul de televiziune „TV7” din Chișinău. Acest program de stagii se va desfășura până în februarie 2010.

Realizarea materialelor comune de către echipe de jurnaliști de pe ambele maluri ale Nistrului

Începând cu luna septembrie 2009, zece echipe, formate de 21 de jurnaliști din cele trei regiuni convenționale ale R. Moldova (regiunea transnistreană, UTA Gagauz-Yeri și alte regiuni din R. Moldova) au avut posibilitatea să lucreze împreună și să publice/sau să pună pe post articole/emisiuni realizate în comun. Jurnaliștilor li s-a propus să examineze impactul conflictelor nesoluționate asupra vieții cotidiene a locuitorilor de pe ambele maluri ale Nistrului.

Proiectul „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”

Echipele participante la proiect au ales să scrie despre relațiile economice dintre cele două maluri ale Nistrului și problemele care împiedică dezvoltarea acestora; problema calității studiilor în școlile cu predare în grafie chirilică din stânga Nistrului; chestiunea integrării în societate a copiilor cu dizabilități; diverse aspecte ale relațiilor dintre populația din Bălți, Glodeni, Cahul și Tiraspol; opiniile autorităților și populației privind perspectivele soluționării conflictului transnistrean ș.a. Materialele comune au apărut în mass-media din Chișinău, Bender/Tighina, Tiraspol, Râbnița, Rezina, Dubăsari, Soroca, Bălți, Glodeni, Cahul, Comrat etc. Această componentă a proiectului se va desfășura până în martie 2010.

Publicația electronică www.dialog.md

Încadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”, a continuat lucrul asupra publicației electronice www.dialog.md, care a fost lansată în martie 2007. Și în 2009, publicația a inclus în special articole cu referire la tematica transnistreană, scrise de jurnaliști de pe ambele maluri ale Nistrului, inclusiv din UTA Gagauz-Yeri. Publicația are drept obiectiv promovarea unui dialog constructiv între diferite grupuri identitare din Republica Moldova.

Proiectul „Perspectivele creării Mass-Media profesionale și rentabile în Uta Gagauz-Yeri”

Finanțare:

Civil Rights Defenders (fostul Comitet Helsinki pentru Drepturile Omului), Suedia

Perioada de implementare: august 2009-ianuarie 2010 (etapa a treia)

Proiectul a avut scopul de a acorda asistența necesară jurnaliștilor din UTA Gagauz-Yeri (UTAG) în procesul de deetizare a mass-media și de creare a unor instituții de presă independente și profitabile, proces care a demarat în această regiune la începutul anului 2007, precum și profesionalizarea mass-media scrise și audiovizuale din regiune.

În cadrul acestui proiect s-au desfășurat următoarele activități:

- Programe de instruire și consultanță pentru presa scrisă și audiovizuală;
- Stagii pentru jurnaliștii din UTAG;
- Vizite de studiu la Odesa și Ternopol (Ucraina)

Programe de instruire și consultanță pentru presa scrisă și audiovizuală

În perioada 5-7 noiembrie, CJI a organizat un program de instruire pentru machetatorii publicațiilor periodice din UTAG, la care au participat angajații ziarelor „Panorama” din Vulcănești, „Vesti Gagauzii”, „Stolița Comrat”, „Edinaia Gagauzia” din Comrat și „Znamia” din Ceadâr-Lunga. Acest training a fost ținut de către Angela Ivanesi (media-designer, Asociația Presei Independente, Chișinău) și Veaceslav Perunov (directorul săptămânalului „SP”, Bălți). Agenda programului de instruire a inclus următoarele subiecte: reguli și recomandări privind crearea unui design modern al unei publicații periodice, calitatea și prelucrarea fotografiilor, elementele grafice ale unui articol, sistemul modular de machetare, tipul de caractere potrivite pentru un ziar, dimensiunile caracterelor și ale coloanelor, specificul machetării primei pagini de ziar, modele de design din presa internațională, greșeli de machetare etc. Seminarul a fost urmat de un program de consultanță privind designul și conținutul ziarelor din UTAG

(desfășurat în perioada 18 - 20 noiembrie și 16 - 18 decembrie.). În cadrul acestuia instructorii au vizitat redacțiile ziarelor „Expres aini aciic”, „Ceas pik” și „Znamia” din Ceadâr-Lunga, precum și „Vesti Gagăuzii”, „Stolița Comrat” și „Edinaia Gagauzia” din Comrat, unde s-au întâlnit cu redactorii-șefi și machetatorii acestor șase ziare. Experții au răspuns la întrebările angajaților acestor redacții și au propus soluții pentru diverse probleme ce țin de managementul unei instituții de presă, conținutul și designul unei publicații periodice etc.

În perioada 8-9 noiembrie, CJI a organizat un program de instruire pentru jurnaliștii de televiziune din UTAG, la care au participat angajații posturilor TV din Comrat: „Eni Ai”, „TV 2 - Comrat”, „ATV” și ai Companiei publice „Teleradio-Găgăuzia”. Programul de instruire și consultanță a fost ținut de către Iulia Vinokur (director general al postului de televiziune „TV-4” și cadru didactic la Catedra de Jurnalism, Universitatea din orașul Ternopol, Ucraina). În agenda seminarului au fost incluse următoarele subiecte: managementul unui post TV în condiții de criză financiară, analiza necesităților telespectatorului, investigația jurnalistică, proiectele sociale la TV, telemaratonul ca program informativ, emisiunea matinală etc. Seminarul a fost urmat de o serie de consultații, care s-au desfășurat în perioada 10 - 13 noiembrie, în cadrul cărora instructorul a vizitat cele patru posturi TV din Comrat și a oferit consultanță managerilor, reporterilor, cameramanilor, editorilor de imagine și celorlalți angajați ai acestor posturi de televiziune.

Timp de trei zile, între 18 și 20 noiembrie, CJI a organizat la Comrat un program de instruire pentru managerii de publicitate și contabilii mass-media din UTAG, la care au participat angajații unor ziare și posturi TV din Comrat și Ceadâr-Lunga. Programul de instruire a fost ținut de către Rodica Deleu, directorul agenției de publicitate „Media Pro Business” și directorul comercial al „Dialog Media” din mun. Bălți. Agenda programului de instruire a inclus următoarele subiecte: noțiunea de publicitate, tipurile de publicitate, tehnica

Proiectul „Perspectivele creării Mass-Media profesionale și rentabile în Uta Gagauz-Yeri”

vânzării publicității, locul și rolul publicității în mass-media, fișa de post a managerului de publicitate dintr-o instituție de presă, recomandări privind organizarea activității departamentului de publicitate în redacțiile din UTAG, negocieri eficiente în procesul de vânzare a reclamei, reguli de întocmire a unei oferte comerciale, aspecte legale ale activității în acest domeniu (contractul, contul, macheta etc.), planificarea publicității, bazele de date, brandul media etc.

Între 26 și 28 noiembrie, la Comrat a fost organizat un program de instruire pentru 15 cameramani, editori de imagine și reporteri de televiziune din UTAG. Aceștia au reprezentat posturile TV „Teleradio-Găgăuzia” (GRT), „Eni Ai”, ATV și „TV2” din mun. Comrat. Programul de instruire a fost ținut de către Oleg Moskalevici (directorul tehnic al „Internews - Ucraina”, directorul studioului „Internews - Service”, Kiev) și Dumitru Marian (președintele și producătorul studioului „ALT Film” din Chișinău). Programul dat a purtat un caracter practic, participanții realizând în timpul acestuia mai multe reportaje TV. Angajații celor patru posturi de televiziune din Comrat, care au fost la seminar, au analizat materialele realizate de ei înaintea și în timpul trainingului. De asemenea, au vizionat și au pus în discuție mai multe subiecte video realizate de colegii lor din mai multe state CSI. Participanții la acest program de instruire l-au apreciat cu nota maximă, declarând că a fost o idee foarte bună de a-i invita să participe la acest seminar în echipă completă (reporter, cameraman și editor de imagine).

Stagii pentru jurnaliștii din UTAG

Programul de stagii s-a desfășurat în perioada octombrie-noiembrie 2009. Șapte angajați (reporteri, cameramani, editori de imagine ș.a.) ai Companiei publice regionale „Teleradio - Găgăuzia”, ai studioului TV „ATV” din mun. Comrat, precum și ai publicațiilor „Stolița Comrat” din Comrat și „Znamia” din Ceadâr-Lunga au participat la acest program. Timp de o săptămână,

fiecare din cei șapte jurnaliști din UTAG s-a aflat în cadrul uneia dintre următoarele instituții de presă: ziarul „SP” din Bălți, posturile de televiziune „TV7” și „PRO TV” din Chișinău. Aceste stagii au fost organizate cu scopul de a oferi jurnaliștilor din UTAG posibilitatea de a prelua din experiența colegilor din alte localități ale R. Moldova și de a contribui la consolidarea relațiilor de colaborare dintre instituțiile de presă și jurnaliștii din diferite regiuni ale republicii.

Vizite de studiu la Odesa și Ternopol (Ucraina)

În perioada 9-11 decembrie, CJI a organizat o vizită de studiu la un șir de instituții de presă din Odesa pentru un grup de jurnaliști din UTA Gagauz-Yeri. La acest program au participat șapte angajați ai companiei publice regionale „Teleradio - Găgăuzia” (GRT), ai studioului TV „Eni Ai”, ziarelor „Stolița Comrat” și „Edinaia Gagauzia” din Comrat, precum și de la ziarul „Express Aiin Aciic”, studioul TV „Aiin Aciic” și ziarul „Znamia” din Ceadâr-Lunga. Timp de trei zile, jurnaliștii din UTAG au vizitat companiile de televiziune „GTV”, „ATV”, redacțiile publicațiilor periodice „Odesskaia jizni”, „Na pensii”, „Vecerni gorod” și agenția de presă „Context - media” din Odesa. Jurnaliștii care au participat la această vizită de studiu au discutat cu colegii lor din Odesa o serie de subiecte actuale, printre care: managementul mass-media, reflectarea subiectelor de interes comunitar, problema distribuirii publicațiilor periodice, planificarea activității redacției, diverse aspecte ce țin de producerea buletinelor de știri și a altor tipuri de emisiuni, noi idei referitoare la designul publicației periodice, reflectarea campaniilor electorale, independența mass-media, promovarea produsului media etc.

O altă vizită de studiu (la postul de televiziune „TV-4” și la „Radio TON” din Ternopol), pentru cinci jurnaliști din presa audiovizuală din UTAG (Compania publică regională „Teleradio - Găgăuzia”, studiourile de televiziune „ATV” și „TV-2 Comrat”), va avea loc între 19 și 22 ianuarie 2010.

Publicații și cercetare. Monitorizarea mass - media

Sporirea capacităților instituțiilor relevante în vederea creării biroului de audit al tirajelor în Moldova

Finanțare:

Fundația Eurasia, Reprezentanța din Moldova, cu resurse financiare din partea Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare (USAID) și ale Ministerului Afacerilor Externe al Olandei.

Scop:

Sporirea transparenței pieței presei scrise din R. Moldova și stabilirea principiilor clare privind colectarea și certificarea informației cu privire la tiraje, prin crearea unui Birou de Audit al Tirajelor în Republica Moldova.

În 2009, Centrul pentru Jurnalism Independent a finalizat proiectul „Sporirea capacităților instituțiilor relevante în vederea creării Biroului de Audit al Tirajelor în Moldova”, lansat în august 2008.

Principalele etape ale proiectului au fost:

- Desfășurarea unei campanii media pentru promovarea conceptului de BAT, necesității creării acestuia în Moldova;
- Organizarea a patru seminare de instruire pentru potențialii fondatori ai BAT și constituirea Grupului de inițiativă pentru crearea BAT;
- Organizarea unei vizite de consultanță a unui expert străin la Chișinău cu scopul de a asista Grupul de inițiativă în elaborarea business-planului și documentelor constitutive necesare pentru înregistrarea BAT la autoritățile competente;
- Desfășurarea unei vizite de lucru în străinătate pentru a familiariza membrii Grupului de inițiativă cu activitatea și modul de gestionare a unui birou de audit al tirajelor;
- Conferința de finalizare a proiectului.

În 2009, în cadrul acestui proiect au fost desfășurate următoarele activități:

- Consolidarea Grupului de inițiativă pentru crearea BAT.

În perioada ianuarie-februarie, Grupul de inițiativă a avut șase întâlniri de lucru, axate pe elaborarea documentelor legale de lucru pentru BAT. Începând cu luna aprilie, Grupul de inițiativă a fost consultat

de către Liviu Burlacu, secretar general Matesz – Biroul Maghiar de Audit al Tirajelor, și membru al consiliului de administrare al IFABC – Federația Internațională a Birourilor de Audit al Tirajelor.

- Vizită de consultanță la Chișinău, organizată la 19-22 mai și ținută de Liviu Burlacu.

Pe durata acestei vizite, expertul împreună cu membrii Grupului de inițiativă au analizat proiectul de statut, au clarificat etapele pre și post creare BAT, au discutat despre cheltuielile aferente fondării și funcționării BAT, precum și despre modalitățile de minimalizare a costurilor de creare/funcționare a BAT.

- Adunarea generală de constituire a Biroului de Audit al Tirajelor și Internetului din Moldova (BATIM).

Decizia de a desfășura adunarea generală de constituire a BAT a fost luată în urma ultimei vizite de consultanță la Chișinău a lui Liviu Burlacu. La 10 iulie 2009, Grupul de inițiativă a organizat adunarea generală de constituire a Biroului de Audit al Tirajelor din Moldova. Această adunare a constituit, de fapt, și finalizarea proiectului CJI „Sporirea capacităților instituțiilor relevante în vederea creării Biroului de Audit al Tirajelor în Moldova”.

În cadrul adunării generale au fost aprobate denumirea, statutul și bugetul asociației, au fost alese organele de conducere și de control ale viitorului BAT.

Astfel, Biroul de Audit al Tirajelor și Internetului din Moldova (BATIM) este o organizație creată de către industria de publicitate din Republica Moldova și are scopul de a oferi informații media ce vor deveni un standard în tranzacțiile de publicitate din țară. BATIM va fi o organizație nonprofit, transparentă și echidistantă, care va furniza cifre credibile despre tirajele presei din Republica Moldova, ulterior orientându-se spre evaluarea traficului de internet, dar și alt gen de studii ale pieței media.

La 10 noiembrie 2009, Biroul de Audit al Tirajelor și Internetului a fost înregistrat la Ministerul Justiției.

Programul Mass-Media în Moldova (MPM)

Partener:

*Consiliul pentru Cercetări și Schimburi
Internaționale (IREX)*

Finanțare:

*Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare
Internațională (USAID)*

Perioada de implementare iunie - noiembrie 2009

Scopul proiectului: *constituirea unei rețele regionale de televiziune și susținerea mass-media din regiunea transnistreană.*

Proiectul este prevăzut pentru o perioadă de trei ani, anul 2009 fiind primul an de proiect.

Activitățile desfășurate de către Centrul pentru Jurnalism Independent, în cadrul acestui proiect, sunt axate pe două componente esențiale:

- instruirea reporterilor, editorilor video și a cameramanilor de la stațiile TV locale;
- susținerea mass-media din regiunea transnistreană

Pe parcursul primului an de proiect au fost desfășurate mai multe activități de instruire și consultanță menite să contribuie la dezvoltarea acestor două componente.

Activități desfășurate :

Programul de instruire „Producerea buletinelor de știri” a fost destinat reporterilor, cameramanilor și editorilor video de la următoarele posturi TV locale: Drochia TV (Drochia), Eni Ai (Comrat), MEDIA TV (Cimișlia), SOR TV (Soroca), ELITA TV (Rezina) și VTV TV (Ungheni).

Scopul acestuia a fost de a instrui beneficiarii pentru realizarea materialelor TV de calitate, conform unor standarde profesionale și valabile pentru toată rețeaua TV regională, care urmează să se constituie în cadrul acestui proiect. Instruirea a fost structurată în două etape.

Prima etapă, desfășurată în perioada 3-23 iulie, a fost una de inițiere, cu scopul de a evalua necesitățile de instruire ale colaboratorilor posturilor TV locale, dar și de a identifica modalități adecvate de lucru, reieșind din specificul fiecărui post TV local, astfel încât instruirea să fie cât mai eficientă pentru beneficiarii proiectului.

Programul a inclus două zile de instruire la fiecare post TV, conform unei agende elaborate de instructori. Astfel, au fost abordate următoarele subiecte: specificul postului local de televiziune, etape esențiale în realizarea unei știri de televiziune, structura știrii, relația dintre reporter și cameraman în timpul realizării știri etc.

A doua etapă a acestui program s-a desfășurat în perioada octombrie-noiembrie, 2009. Aceasta a fost una de consolidare și perfecționare a capacităților reporterilor, editorilor video și cameramanilor de la posturile TV locale.

În perioada 14-16 noiembrie 2009 s-a desfășurat programul de instruire „Managementul rețelei TV. Aspecte practice și teoretice”. Beneficiarii au fost managerii posturilor Drochia TV (Drochia), Eni Ai (Comrat), MEDIA TV (Cimișlia), SOR TV (Soroca), ELITA TV (Rezina) și VTV TV (Ungheni), dar și reporterii acestora.

Scopul seminarului a fost de a analiza cum se gestionează activitatea unui post de televiziune, zi de zi, precum și de a conștientiza beneficiile reale care pot fi obținute printr-un management eficient al unui post de televiziune. În calitate de expert a fost Iulia Vinokur, director al postului de televiziune TV 4 din Ternopol, Ucraina, jurnalist cu peste 20 de ani de experiență în televiziune și lector universitar.

Agenda a fost stabilită reieșind din necesitățile participanților, fiind completată cu idei și sugestii de expert. Pe parcursul celor 3 zile au fost analizate mai multe aspecte ce țin de activitatea unui post de televiziune, printre care managementul companiei TV și managementul companiei TV în condiții de criză, proprietatea intelectuală a companiei, drepturile de autor etc. Alte subiecte importante incluse în agenda de lucru au fost: ce este o rețea

Programul Mass-Media în Moldova (MPM)

TV regională, cum se realizează emisiuni și proiecte comune, beneficiile schimbului de emisiuni între membrii unei rețele TV regionale. Reporterii au beneficiat de instruire la capitolul cum se realizează o emisiune informativă, știrea regională – cum o facem interesantă pentru toată rețeaua, telemaratonul – ca program informativ, proiecte cu tematică socială. Expertul a analizat știrile și reportajele realizate de către participanți, formulând recomandări pentru îmbunătățirea programelor TV ale posturilor de televiziune din rețea.

De asemenea, mai multe materiale produse de către jurnaliștii de la postul TV 4 din Ternopol au fost studiate cu scopul de a vedea cum poate fi valorificat elementul regional în cadrul unei rețele de televiziune regionale, constituită din posturi TV locale. De asemenea, expertul a răspuns și la întrebările managerilor, propunând eventuale soluții pentru diverse probleme ce țin de managementul unui post de televiziune. Ulterior, participanții au primit un set de materiale informative la acest capitol.

Activitățile de instruire pentru reporteri, editori video, cameramani și manageri ai posturilor de televiziune locale vor fi diversificate și continuate și pe parcursul anului 2010.

A doua componentă a proiectului „Susținerea mass-media din regiunea transnistreană” a fost valorificată prin consultații individuale și programe de instruire. Toate aceste activități au avut scopul de a susține mass-media din Transnistria, astfel încât acestea să devină instituții media solide și independente pe piața media transnistreană.

În prima etapă a proiectului, consultațiile individuale au fost destinate machetatorilor de la următoarele publicații transnistrene: „Profsoiuznîe vesti” (Tiraspol), „Novaia gazeta” (Bender) și „Celovek i ego prava” (Tiraspol). Obiectivele generale ale acestor consultații au fost de a îmbunătăți calitatea design-ului acestor ziare, de a contribui la creșterea tirajelor, a numărului de clienți de publicitate etc.

Programul de consultanță a presupus 2 zile de lucru, cu o abordare individuală, pornindu-se de la necesitățile și problemele fiecărei publicații în parte.

Instructorul împreună cu colaboratorii ziarelor au analizat aspecte ce țin de editarea unui ziar, organizarea procesului de muncă și modalitățile de promovare a unui ziar.

În calitate de instructor a fost Veaceslav Perunov, director al ziarului „SP” din Bălți și președinte al Asociației Presei Independente.

După primele luni de implementare a proiectului, au fost evaluate necesitățile instituțiilor media implicate în proiect. O problemă stringentă a acestora este lipsa de personal calificat specializat. Un exemplu adecvat, în acest caz, ar fi ziarul „Celovek i ego prava” (Tiraspol), care este realizat și pregătit spre editare, de cele mai multe ori, doar de o singură persoană.

Astfel, la sugestia instructorului, a fost anunțat un concurs de angajare pentru funcția de jurnalist și agent de publicitate. În urma concursului au fost selectate și angajate 4 persoane pentru următoarele instituții media: „Celovek i ego prava” (Tiraspol), „Radio jelannoe” (Râbnîța), radio „Novaia Volna” (Bender) și „Profsoiuznîe vesti” (Tiraspol).

În perioada 10-11 noiembrie, a fost desășurat un program de instruire destinat agenților de publicitate. Programul de instruire a fost ținut de către Rodica Deleu, specialist publicitate și instructor la Școala de Studii Avansate în Jurnalism din Chișinău.

Obiectivele acestui program de consultanță au fost de a instrui agenții de publicitate angajați, precum și de a elabora și îmbunătăți strategii eficiente de publicitate, în funcție de specificul instituției media, fie că e un post de radio sau un ziar. Subiectele incluse în agendă și studiate de către participanți au fost următoarele: ce este publicitatea, cine este agentul de publicitate și responsabilitățile sale, diverse strategii de publicitate și implementarea cu succes a acestora etc. Participanții au fost agenți de publicitate, dar și jurnaliști, manageri de la următoarele instituții media: „Celovek i ego prava” (Tiraspol), „Profsoiuznîe vesti” (Tiraspol) și radio „Novaya volna” (Bender).

Toate aceste activități vor fi continuate și pe parcursul anului 2010, în perioada februarie – septembrie.

Proiectul monitorizarea mass-media în campania electorală pentru alegerile parlamentare 2009

Parteneri:

Asociația Presei Independente (API) și Institutul de Marketing și Sondaje IMAS-INC Chișinău, în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte – Coaliția 2009.

Finanțare:

Fundația Eurasia din resursele acordate de Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida/Asdi) și Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID)

Perioada de monitorizare: 5 februarie - 3 aprilie 2009

Obiectivul proiectului: monitorizarea și informarea publicului referitor la comportamentul mass-media în perioada electorală pentru alegerile parlamentare din Republica Moldova.

În cadrul acestui proiect, în ianuarie a fost organizat un training de două zile la care au participat 46 de operatori și coordonatori ai echipelor de operatori antrenați în procesul de monitorizare a mass-media. La selectarea operatorilor s-a ținut cont de experiența acestora în monitorizare, de gradul de responsabilitate, de abilitățile practice de lucru în echipă etc. Participanților la training le-a fost explicată metodologia și criteriile de monitorizare, au avut loc exerciții practice și au fost examinate diverse situații care pot apărea în procesul de monitorizare. În calitate de instructori, în acest program de instruire au fost implicați Nicolae Negru (CJI) și Petru Macovei (API), experți cu experiență în monitorizarea mass-media.

Instituțiile mass-media supuse monitorizării au fost selectate după următoarele criterii:

- forma de proprietate (publică și privată);
- audiența/ impactul (național, regional, local);
- limba difuzării (română și rusă).

Au fost monitorizate 5 posturi de televiziune cu acoperire națională și regională (Moldova 1, NIT,

Euro TV, Pro TV, TV 7), 3 posturi de radio (Radio Moldova, Antena C, Vocea Basarabiei), 12 ziare („Komsomolskaia pravda”, „Timpul de dimineață”, „Moldova suverană”, „Nezavisimaia Moldova”, „Jurnal de Chișinău”, „Moldavskie vedomosti”, „Flux”, „Săptămâna”, „Vesti Gagauzii” (Comrat), SP (Bălți), „Cuvântul” (Rezina), „Realitatea” (Soroca)), 2 agenții de presă (Moldpres, Infotag) și 2 portaluri web (www.omg.md, www.unimedia.md).

Metodologia monitorizării a fost elaborată de Oxford Media Research pentru proiectele de monitorizare ale Organizației Internaționale Campania Globală pentru Libertatea de Expresie „Articolul 19”. Metodologia prevede utilizarea indicatorilor 1) cantitativi, inclusiv tipul, durata, tematica mediatizării, sursele știrilor, frecvența și durata apariției concurenților electorali în buletinele de știri și 2) calitativi, fiecare material fiind supus unei evaluări de conținut și de context, pentru a determina dacă sunt favorabile sau defavorabile unui sau altui partid /unei sau altei formațiuni politice.

Rezultatele monitorizării au fost făcute publice în cadrul mai multor conferințe de presă. Astfel, au fost prezentate rapoarte pentru următoarele perioade:

- raportul nr. 1, pentru perioada 5-18 februarie 2009;
- raportul nr. 2, pentru perioada 19 februarie-4 martie 2009;
- raportul nr. 3, pentru perioada 5-11 martie 2009;
- raportul nr. 4, pentru perioada 12-18 martie 2009;
- raportul nr. 5, pentru perioada 19-25 martie 2009;
- raportul nr. 6, pentru perioada 26-31 martie 2009.

De asemenea, a fost elaborat un raport general pentru întreaga campanie electorală (5 februarie-3 aprilie 2009). Rapoartele (în limbile română și rusă) au fost plasate pe pagina web dedicată alegerilor generale www.alegeri.md/2009 (administrată în cadrul Coaliției 2009 de ADEPT), precum și pe site-ul CJI (www.ijc.md).

Proiectul monitorizarea Mass-Media în campania electorală pentru alegerile parlamentare anticipate din 29 iulie 2009

Parteneri:

Proiectul a fost implementat în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte – Coaliția 2009.

Finanțare:

National Endowment for Democracy (NED).

Perioada de monitorizare: 22 iunie - 29 iulie 2009

Obiectivul proiectului: *A contribui la o mai bună informare a publicului prin monitorizarea comportamentului mass-media audiovizuale și încurajarea acestora de a reflecta campania electorală profesionist, oferind publicului informații veridice, echidistante și pluraliste.*

Criteriile de selectare a instituțiilor mass-media supuse monitorizării:

- audiența-impactul (național, cvasinațional);
- forma de proprietate (publice și private);
- limba difuzării (română și rusă)

Au fost monitorizate 5 posturi de televiziune și radio - Moldova 1 (Mesager, 21:00), Prime TV (Evenimentul, 20:35), NIT (Curier, 21:30); EU TV (Monitor, 21:00); Radio Moldova (Panorama zilei, 19:00).

Cadrul metodologic: Au fost monitorizate câte un buletin de știri zilnic, fiind analizate materialele

cu caracter electoral direct și indirect. Fiecare știre a fost supusă unei evaluări de conținut și de context, pentru a determina dacă sunt favorabile sau defavorabile unui sau altui partid/unei sau altei formațiuni politice. Materialele au fost analizate conform următoarelor criterii de reflectare obiectivă: *Imparțialitate / obiectivitate, Corectitudinea și echilibrul surselor / pluralismul de opinie, Limbajul și imaginile video utilizate.*

Rezultatele monitorizării au fost incluse în rapoarte săptămânale și studii de caz și prezentate în cadrul conferințelor de presă. Rapoartele (în limbile română și rusă) au fost plasate pe pagina web dedicată alegerilor generale www.alegeri.md/2009 (administrată în cadrul Coaliției 2009 de ADEPT), precum și pe site-ul CJI (www.ijc.md).

De asemenea, CJI a atenționat în repetate rânduri instituțiile de reglementare în audiovizual asupra cazurilor de încălcare a legislației privind reflectarea alegerilor și a încurajat mass-media să se abțină de la manipularea informației și să se conformeze principiilor Codului de etică, respectând astfel dreptul cetățenilor la informație corectă și echilibrată. La finele perioadei de monitorizate a fost remarcată o anumită ameliorare în produsul mediatic al posturilor publice.

Revista analitică „Mass-media în Moldova”

Finanțare:

Reprezentanța din Moldova a Fundației Eurasia, cu resursele financiare de la Ministerul Afacerilor Externe al Olandei și Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), precum și Misiunea OSCE în Moldova, Departamentul Marii Britanii pentru Dezvoltare Internațională (DFID)

Tema principală a ediției din iunie a revistei analitice „Mass-media în Moldova” au fost alegerile parlamentare din 2009 și modul în care acestea au fost reflectate de presă. Revista a inserat un studiu care prezintă rezultatele monitorizării presei scrise și audiovizuale în campania pentru alegerile din 5 aprilie și un studiu privind comportamentul presei audiovizuale în timpul protestelor violente din 7 aprilie. De asemenea, în acest număr al revistei au fost inserate câteva articole în care autorii abordează mai multe probleme curente ale presei scrise, cum ar fi independența presei și condițiile necesare pentru a asigura această independență, efectele crizei mondiale asupra domeniului jurnalistic, crearea unui birou de audit al tirajelor, problemele cu care se confruntă presa din regiunea transnistreană la angajare etc. În revistă este publicat și un interviu cu Dmitri Ciubașenco de la „Moldavskie vedomosti”, care se referă la condițiile de activitate și dezvoltare a unui ziar din perspectiva unui manager. În anexă puteți găsi memoriul privind libertatea presei în RM în perioada 3 mai 2008 – 3 mai 2009.

În numărul din decembrie 2009 al revistei au fost inserate mai multe materiale ale

jurnaliștilor din Republica Moldova referitoare la etică și profesionalism, comunicarea mass-media, cu accentul pe rolul purtătorului de cuvânt, autoreglementarea în mass-media – în particular crearea unui consiliu de presă în Republica Moldova, justiția versus mass-media - cauzele de defăimare cu implicarea jurnaliștilor, prezența actorilor politici în programele de televiziune în perioada postelectorală, presa ca afacere – studiul de caz al publicației „Expresul de Ungheni”, perspectivele TV prin internet, protestele din 7 aprilie văzute din perspectiva presei transnistrene. Revista preia în paginile sale capitolul „Peisajul mass-media. Stop și de la capăt” din studiul „Moldova. La răscruce” și face, de asemenea, o recenzie a publicației „Jurnalism de investigație”. În anexă găsiți extrase din recomandările Forumului societății civile al Parteneriatului Estic, inclusiv privind cooperarea în domeniul mass-media.

Revista analitică „Mass-media în Moldova” este editată în limbile română, rusă și engleză, fiind distribuită în Republica Moldova și în străinătate. Tirajul total al ediției din luna iunie a fost de 600 exemplare, iar cel din luna decembrie – de 500 de exemplare.

Versiunea electronică a revistei poate fi accesată pe pagina web a CJI la adresa:

http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=70

(în limbile română și rusă) și

http://www.ijc.md/english/index.php?option=com_content&task=view&id=114&Itemid=37

(în engleză).

Publicația electronică „Moldova Media News”

În 2009 au fost realizate opt ediții ale acestei publicații electronice, care apare în limba engleză. Ea conține informații despre principalele evenimente din domeniul mass-media din Republica Moldova.

A fost distribuită prin poșta electronică la peste cinci sute de abonați și publicată pe pagina web a CJI la adresa: http://www.ijc.md/eng/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=4&id=22&Itemid=34

Portalul informațional „Moldova Azi”

Finanțare:

Ambasada Regatului Norvegiei la București

Portalul informațional „Moldova Azi” (www.azi.md) a fost lansat la 28 mai 2001 ca o extensiune a portalului „Moldova-News”. Pe parcursul a nouă ani de activitate, această publicație online a devenit o sursă de informații obiective și echilibrate pentru utilizatorii de Internet din Republica Moldova și din afara țării. Statisticile plasează „Moldova Azi” printre cele mai vizitate site-uri de acest gen din Republica Moldova cu o medie lunară de 250-300 mii vizite.

În luna decembrie 2008, portalul a fost relansat într-o formulă grafică și cromatică nouă, care permite plasarea pe site a materialelor video și audio. Pentru o mai bună comunicare cu vizitatorii site-ului, aceștia au posibilitatea

să plaseze comentarii pe marginea tuturor materialelor publicate pe www.azi.md.

www.azi.md este singura sursă de informare care oferă o imagine clară a realităților din Republica Moldova în trei limbi (română, engleză și rusă), publicând știri ale agențiilor de presă autohtone, comentarii și analize.

Redacția a continuat colaborarea stabilită deja de mai mulți ani cu comentatorii Petru Bogatu, Igor Munteanu, Ion Preașcă, Petru Culeac, analiștii de la Europa Liberă și Expert-Grup.

Subiectele mai vaste au fost prezentate în cadrul rubricii permanente „Investigații, studii și reportaje”. O atenție deosebită a fost acordată materialelor legate de integrarea europeană.

Serviciul juridic al CJI (2009)

Finanțatori:

Institutul pentru o Societate Deschisă, Budapesta (Open Society Institute), Civil Rights Defenders din Suedia

Aria de activități a Serviciului juridic cuprinde:

- analiza legislației mass-media și participarea la elaborarea propunerilor de perfecționare a legislației;
- consultație gratuită acordată mass-media în toate problemele ce țin de legislația mass-media, iar în cazuri de interes public, și reprezentare în instanță;
- monitorizarea evoluțiilor din domeniul legislației cu privire la libertatea de exprimare și informare prin publicarea rezultatelor în buletine legislative care apar o dată la două luni;
- compilarea și publicarea Raportului anul privind situația presei în R. Moldova în limbile română, engleză și rusă;
- monitorizarea cazurilor de violare a libertății de exprimare și informare;
- lansarea declarațiilor în presa națională, precum și informarea organizațiilor internaționale, despre cazurile de violare a libertății de exprimare și informare în Moldova;
- organizarea și participarea la conferințe, seminarii și cursuri pe problemele legislației mass-media;
- publicarea de articole analitice și informative pe probleme ce țin de dreptul mass-media;
- conlucrarea cu alte organizații nonguvernamentale și de stat în vederea implementării Legii accesului la informație și a standardelor europene privind libertatea de exprimare.

Analiza și monitorizarea legislației

Buletinul legislativ

CJI a lansat, în 2004, un buletin electronic, care conține rezumatul legilor și modificărilor în legile existente, informații despre jurisprudența recentă a CEDO etc., cu scopul de a ține la curent jurnaliștii, organizațiile de presă, juriștii etc. cu noutățile din domeniu. Acest buletin electronic este distribuit prin intermediul poștei electronice la peste 150 de abonați, în două limbi: româna și rusa. Arhiva, inclusiv cele 6 ediții ale anului 2009, poate fi găsită la compartimentul **Serviciul juridic** pe www.ijc.md.

Raportul asupra situației presei în Republica Moldova în anul 2009

Acest raport inserează o relatare succintă a evenimentelor care au caracterizat situația presei din R. Moldova în anul 2009 și care reflectă opinia Centrului pentru Jurnalism Independent (CJI) și sunt sugestive pentru aprecierea calității libertății de exprimare și informare în R. Moldova. Raportul cuprinde următoarele compartimente: Evoluții și tendințe pe harta presei în anul 2009, Audiovizualul public, Libertatea de exprimare și defăimarea, Libertatea presei în Transnistria, Concluzii și prognoze pentru anul 2010.

Raportul este disponibil în limbile română, engleză și rusă, fiind difuzat prin poșta electronică, dar poate fi găsit și pe pagina web a Centrului pentru Jurnalism Independent la http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=36&Itemid=64.

Consultanța juridică și reprezentarea în instanțele de judecată

Serviciul juridic oferă gratuit consultație juridică pentru jurnaliști și organizații mass-

Serviciul juridic al CJI

media. Consultațiile gratuite care au fost acordate în orice problemă legată de legislația mass-media și informarea jurnaliștilor despre drepturile și obligațiile lor au contribuit la identificarea și soluționarea problemelor juridice ale jurnaliștilor și ale organizațiilor de presă. De asemenea, se oferă acte normative în ultima lor variantă. Problemele abordate sunt, în special, apărarea onoarei și demnității, accesul la informație, publicitatea, dreptul de autor, dreptul la viața privată, înregistrarea publicațiilor periodice. Sunt elaborate cereri de chemare în judecată și de atacare a hotărârilor judiciare, referințe, pretenții. Se acordă asistență experților și persoanelor interesate din străinătate în procesul investigării și elaborării studiilor privind legislația mass-media și starea libertății de exprimare în R. Moldova.

În anul 2009 Serviciul juridic CJI a oferit consultanță unui număr de aproximativ 80 de solicitanți, asistență la elaborarea și depunerea cererilor de chemare în judecată, referințelor și a cererilor de apel și recurs, precum și reprezentare în instanță în 6 cazuri. Serviciul juridic a oferit reprezentare în instanță publicației periodice „Ziarul de Gardă” într-o cauză privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

În același domeniu a fost oferită reprezentare gratuită în instanțele naționale publicației periodice „Business info” din Cimișlia. În domeniul accesului la informație, Serviciul juridic a oferit reprezentare Asociației Presei Independente în două cauze, precum și unui jurnalist cărui Ministerul Economiei i-a îngăduit accesul la informații de interes public.

De asemenea, în contextul evenimentelor din aprilie 2009, 3 jurnaliști ale căror drepturi au fost încălcate de către autoritățile publice au beneficiat de reprezentare juridică gratuită în fața organelor de urmărire penală, precum și în

instanțele de judecată. În luna decembrie 2009, Serviciul juridic a depus o plângere la Curtea Europeană a Drepturilor Omului unde urmează să reprezinte publicația periodică „Ziarul de Gardă” pentru încălcarea de către autoritățile moldovenești a dreptului la libertatea de exprimare și a dreptului de acces la o instanță de judecată.

Instruirea

Cursul universitar „Legislația mass-media”

CJI a continuat să susțină dezvoltarea unui curs de drept mass-media pentru studenții în drept. 2009 este al șaselea an de când studenții Facultății de Drept a USM au posibilitatea de a studia dreptul mass-media. Cursul este opțional, fiind predat în română și rusă, la secția zi, precum și la fără frecvență. Programul cursului pentru studenții la drept conține 10 teme:

1. Noțiuni generale de Dreptul mass-media;
2. Dreptul la libertatea de exprimare;
3. Problematika defăimării în Republica Moldova;
4. Accesul la informație;
5. Serviciul public de radiodifuziune;
6. Constituirea și lichidarea organizațiilor din domeniul mass-media (publicații periodice, agenții de știri, companii audiovizuale);
7. Mass-media și campania electorală;
8. Reglementarea juridică a publicității;
9. Securitatea informațională a societății și a personalității;
10. Internetul și reglementarea sa juridică.

Cursul este predat studenților anului 5. În anul 2009, 40 de studenți ai secției de zi a Facultății de Drept au ales cursul „Dreptul mass-media”.

Serviciul juridic al CJI

Proiectul „Libertatea de exprimare și defăimarea: prevederi legale și practici reale”

Partener:

Asociația Presei Independente (API)

Perioada de implementare: aprilie 2009 - aprilie 2010

Obiectivele proiectului sunt de a colecta și a sistematiza informația privitoare la toate cazurile de aplicare a legislației privind libertatea de exprimare și defăimarea împotriva instituțiilor mass-media și a jurnaliștilor; de a efectua, în baza materialelor colectate, un studiu care să releve măsura în care instrumentarea cazurilor de defăimare corespunde prevederilor legislației naționale și europene; să fie organizate două training-uri tematice de câte două zile la Bălți (pentru zona de Nord) și la Comrat (pentru zona de Sud), cu participarea experților europeni și naționali, a reprezentanților instituțiilor de profil (justiție, mass-media) locale și centrale, a reprezentanților societății civile.

Studiul „Libertatea de exprimare și defăimarea: prevederi legale și practici reale” are următoarele capitole:

- a) introducere;
- b) cadrul juridic național vizând obiectul studiului;
- c) statistici vizând cazurile de chemare în judecată a mass-media și jurnaliștilor din R.Moldova pe motive invocate de defăimare în perioada 2005-2009 (sau o trecere în revistă a celor mai relevante cazuri în perioada respectivă);
- d) cadrul juridic european referitor la obiectul studiului și exemple relevante din jurisprudența CEDO vizând instrumentarea cazurilor în care mass-media și jurnaliștii sunt învinuiți de defăimare;
- e) statistica cauzelor privind onoarea, demnitatea și reputația profesională în R. Moldova în anul 2005-2009, care cuprinde o analiză și o generalizare a practicii naționale de aplicare a legislației privind libertatea de exprimare și defăimarea;
- f) școala anului 2009: lecțiile evenimentelor din aprilie;
- g) concluzii.

Clubul de presă din Chișinău

Ședințele lunare

Finanțare:

Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii și Departamentul pentru Dezvoltare Internațională al Guvernului Marii Britanii (DFID)

Clubul de presă din Chișinău a fost lansat de CJI și de Comitetul pentru Libertatea Presei în anul 1995. În cadrul acestor întâlniri informale jurnaliștii au avut ocazia de a discuta cu personalități din diverse domenii de activitate pe marginea unor probleme actuale din societate.

În 2009, au fost organizate șase ședințe ale Clubului de presă. La prima ședință din anul 2009, care s-a desfășurat la 22 ianuarie, au fost prezentate și discutate rezultatele raportului final de monitorizare „Reflectarea fenomenului corupției în mass-media”. La acest Club de presă au participat reprezentanți a 11 dintre 16 mass-media supuse monitorizării, printre care: „Jurnal de Chișinău”, „Ziarul de Gardă”, „Timpul”, „Vesti Gagauzii”, „Nezavisimaia Moldova”, „Novoe vremea”, „Moldova suverană”, postul de televiziune NIT, „Vocea Basarabiei”, Radio Moldova, TV „Moldova 1”.

Pe data de 12 februarie, în cadrul Clubului de presă s-a discutat despre problema deschiderii secțiilor de votare pe teritoriul Transnistriei și participarea locuitorilor din această regiune a R. Moldova la alegerile parlamentare din 5 aprilie 2009, precum și despre reflectarea campaniei electorale în mass-media. La această ședință au participat: directorul executiv al Asociației pentru Democrație Participativă ADEPT, Igor Boțan, președintele Asociației „Promo Lex”, Ion Manole, vicepreședintele raionului Dubăsari, Maria Jimbei, primarii de Doroțcaia și Corjova (raionul Dubăsari), Andrei Leașco și, respectiv, Valeriu Mițul, reprezentanții Fundației Eurasia în Moldova

și Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte „Coaliția 2009”, jurnaliști de pe ambele maluri ale Nistrului.

La 20 martie 2009, CJI a organizat o ședință specială a Clubului de presă din Chișinău, la care a participat Excelența sa dl John Beyer, ambasadorul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord în Republica Moldova, precum și jurnalistul britanic Jonathan Steele, editorialist la ziarul „The Guardian”. La această ședință a Clubului de presă, la care au fost prezenți circa 40 de jurnaliști din Bălți, Chișinău, Comrat, Tiraspol, Râbnita și Bender/Tighina, au fost înmânate diplome celor mai activi participanți ai proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”, implementat de CJI, în parteneriat cu BBC World Service Trust.

La cadrul Clubul de presă din 11 iunie a fost lansat „Ghidul de bune practici pentru presa on-line”, elaborat în cadrul unui proiect al Rețelei Sud-Est Europene pentru Profesionalizarea Presei (The South East European Network for the Professionalization of the Media – SEENPM, www.seenpm.org). Participanții la această ședință a Clubului de presă – peste 30 de jurnaliști din Chișinău, Tiraspol, Comrat, Dubăsari și Bălți – au discutat mai multe subiecte ce țin de activitatea lor profesională și de principiile etice ale jurnalistului. Ei s-au referit în special la problemele cenzurii și autocenzurii, la principiile imparțialității, obiectivității, independenței mass-media, precum și la acuratețea materialului jurnalistice etc. Scopul „Ghidului de bune practici pentru presa on-line” este să le ofere jurnaliștilor instrumentele necesare navigării printre dileme etice complexe care apar într-un proces jurnalistice onest, destinat informării corecte a publicului. Recomandările din

Ședințele lunare

„Ghid”, care privesc acuratețea, diversitatea, bunul-gust, decența, corectitudinea, dreptul la viața privată, ofensa, consimțământul și participarea publicului, se bazează pe regulile fundamentale ale jurnalismului: echilibrul, imparțialitatea, integritatea și independența.

Problemele audiovizualului public au fost discutate la Clubul de presă din 24 septembrie. Printre subiectele discutate la Club au fost: recenta hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul *Larisa Manole și alții contra Moldovei*, problema transmisiunii în direct a ședințelor Parlamentului, necesitatea reformării Companiei publice „Teleradio - Moldova” și oportunitatea introducerii unor modificări în Codul Audiovizualului al R. Moldova. La discuții au participat: Ludmila Vasilache, membru al Consiliului Coordonator al Audiovizualului (CCA) și fost jurnalist la „Teleradio-Moldova”; Igor Munteanu, membru al Consiliului de Observatori al IPNA „Teleradio-Moldova” (TRM); Vladislav Gribincea, avocat, președintele „Juriștii pentru Drepturile Omului”; Alexandru Dorogan, președintele Asociației Presei

Electronice APEL, foști și actuali angajați ai TRM, printre care Mircea Surdu, Viorica Cucereanu-Bogatu, Diana Donică și Leonid Melnic, precum și alți jurnaliști din Chișinău, Comrat, Tiraspol și Cimișlia.

La Clubul de presă din 17 decembrie s-au pus în discuție următoarele subiecte: bugetul de stat pentru anul 2010 în contextul actualei crize economice și politice din Republica Moldova și prognozele Guvernului privind situația financiar-economică pentru anul 2010. La dezbateri au participat: Veaceslav Ioniță, președintele Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe;

Victor Parlicov, expert, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”;

Sorin Hadârcă, expert financiar bancar, Clubul Ideilor Economice Alternative (Clubul IDEA);

Mihai Bologan, expert, Clubul IDEA, precum și Vlad Bercu, președintele Asociației Ziariștilor Economiști, redactor-șef al publicației „Economist”.

Clubul anual de presă. Gala premiilor „10 jurnaliști ai anului”

Finanțare:

Misiunea OSCE în Moldova, Departamentul pentru Dezvoltare Internațională al Guvernului Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (DFID), Î.M. Moldcell S.A., Î.M. Suedzucker-Moldova S.A., Î.C.S. RED Union Fenosa S.A, BC Moldova - Agroindbank S.A. și Orhei-Vit S.A

Festivitatea tradițională de decernare a premiilor „10 jurnaliști ai anului” (ediția a XV-a) a avut loc la 22 decembrie 2009, în incinta Teatrului Național „Mihai Eminescu” din Chișinău.

În anul 2009, selectarea laureaților acestor premii a fost făcută de către membrii Senatului CJI . La desemnarea premianților s-a ținut cont de următoarele criterii: profesionalism, obiectivitate și respectarea normelor deontologice. Câștigătorii au fost stabiliți cu majoritatea voturilor membrilor Senatului CJI.

Cei 10 jurnaliști ai anului 2009 sunt:

Valentina BACIU, ziarul „Timpul”,

Vasile BOTNARU, Radio Europa Liberă,

Oleg BREGA, „Jurnal TV”,

Angela GONTA, PRO TV Chișinău,

Rodica MAHU, ziarul „Jurnal de Chișinău”,

Ruslan MIHALEVSKI, ziarul „SP” (Bălți),

Maria PARFIONOVA, Compania „Teleradio-Găgăuzia”/Radio Găgăuzia (Comrat),

Alina RADU, „Ziarul de Gardă”,

Corneliu RUSNAC, „Associated Press” și „Imedia”,

Alexandr TAKII, ziarul „Ekonomiceskoe obozrenie Logos-Press”.

În cadrul Galei, de asemenea, au fost acordate următoarele șapte premii speciale:

Premiul de excelență: pentru longevitate jurnalistică – scriitorului și publicistului **Serafim SAKA**;

Speranța anului: **Tatiana ZABULICA**, SOR TV;

Evoluția anului: **Jurnal Trust Media**;

Premiul special al CJI – pentru promovarea diversității în mass-media: **Angelica JELNOVA**, Radio Jelannoe (Rîbnița);

OWH TV Studio a fost premiat pentru filmul documentar „Capcana”.

Portalului de știri **UNIMEDIA** i s-a oferit **premiul „Pentru abordare inovativă în presa on-line”**, iar lui **Dumitru LAZUR** – un **premiu special** pentru investigația „Ministrul Baldovici își ascunde interesele”.

Acest eveniment se desfășoară în cadrul Clubului de presă din Chișinău, care a fost lansat de Centrul pentru Jurnalism Independent și Comitetul pentru Libertatea Presei în anul 1995.

Centrul de resurse

Biblioteca și laboratorul internet

În cadrul Centrului de resurse al CJI a fost făcută abonarea la principalele publicații periodice din Republica Moldova (peste 50 la număr), de expresie română și rusă.

Coordonatorul Centrului de resurse a actualizat în permanență pagina web a CJI,

a expediat abonaților, pe cale electronică și prin intermediul poștei, publicațiile CJI. De asemenea, a consultat vizitatorii bibliotecii CJI privitor la resursele disponibile (cărți, manuale, reviste), precum și la utilizarea internetului.

Priorități pentru anul 2010

În 2010, CJI va continua:

Să desfășoare

- ♦ activități de instruire de scurtă durată pentru mass-media, conferințe, dezbateri, programe de consultanță etc.;
- ♦ programul postuniversitar Școala de Studii Avansate în Jurnalism;
- ♦ campania „Zilele Libertății Presei”;
- ♦ ședințele lunare ale Clubului de presă din Chișinău;
- ♦ gala de decernare a premiilor „10 jurnaliști ai anului”
- ♦ stagii în cadrul redacțiilor mass-media naționale și regionale.

Să editeze

- ♦ revista „Mass-media în Moldova” (în limbile română, rusă și engleză);
- ♦ buletinul legislativ media (în limbile română și rusă);
- ♦ portalul informațional „Moldova Azi” (www.azi.md);

- ♦ raportul anual privind libertatea de exprimare în Republica Moldova (în limbile română, rusă și engleză);
- ♦ publicația electronică „Moldova Media News” (editată lunar, în limba engleză).

Să monitorizeze

- ♦ legislația și evoluțiile din domeniul legislației cu privire la libertatea de exprimare și informare și să participe la elaborarea propunerilor de perfecționare a legislației existente;
- ♦ cazurile de violare a libertății de exprimare și de informare.

Să ofere

- ♦ acces (gratuit) la Centrul de resurse (biblioteca CJI și laboratorul internet);
- ♦ asistență juridică gratuită (inclusiv reprezentarea în instanță) în probleme ce țin de legislația mass-media, libertatea de exprimare și drepturile jurnaliștilor.

Afilieri internaționale

CJI se bucură de sprijinul Ambasadei Britanice, DFID, Ambasadei SUA, USAID, IREX -Moldova, OSCE, NED, Programului MATRA al Ministerului Afacerilor Externe al Olandei, organizației „Press Now” (Olanda), Civil Rights Defenders (fostul Comitet Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia), Fundației Eurasia, Programului Mass-Media al Institutului pentru o Societate Deschisă, Școlii de Jurnalism a Universității Missouri (SUA), Agenției Suedeze pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (Sida/Asdi), Fundației Soros - Moldova, PNUD ș.a.

Din februarie 2000, CJI este membru al Rețelei de profesionalizare a mass-media din Europa de Sud-Est (South East European Network for Professionalisation of the Media – SEENPM), din iunie 2001 - membru al International Freedom of Expression Exchange (IFEX).

SEENPM

Centrul pentru Jurnalism Independent este singura organizație din Republica Moldova inclusă în Rețeaua de profesionalizare mass-media din Europa de Sud-Est (SEENPM), care reunește 17 centre și organizații media din 11 state. Înființată în februarie 2000, rețeaua oferă cursuri de pregătire pentru jurnaliști și pentru formatorii media. În 2002-2004, CJI a fost membru al Comitetului coordonator al SEENPM.

IFEX

În iunie 2001, CJI devine membru al International Freedom of Expression Exchange (IFEX), o rețea internațională ce întrunește peste 80 de organizații care au drept obiectiv prioritar monitorizarea situației privind libertatea exprimării. Cel mai cunoscut produs al rețelei este buletinul electronic „Action Alert”, alcătuit pe baza sesizărilor ce vizează încălcarea dreptului la liberă exprimare în zonele reprezentate de organizațiile-membre. Buletinul este difuzat unui număr important de instituții și grupuri interesate din toată lumea. CJI a fost membru al Consiliului IFEX în perioada 2002-2005.

Adunarea fondatorilor CJI

Angela SÎRBU
Corina CEPOI
Nicolae NEGRU
Alexandru CANTÎR

Senatul CJI

Constantin MARIN, Universitatea de Stat din Moldova
Alexandru CANTÎR, Radio Europa Liberă
Dmitrii CALAC, Publicatia Ekonomicescoe Obozrenie
Vasile SPINEI, Centrul Acces Info
Petru MACOVEI, Asociatia Presei Independente

Echipa CJJ

Angela SÎRBU	director executiv <i>asirbu@ijc.md</i>
Nadine GOGU	director interimar <i>ngogu@ijc.md</i>
Corina CEPOI	director Școala de Studii Avansate în Jurnalism <i>ccepoi@ijc.md</i>
Doina COSTIN	coordonator Serviciul juridic <i>mlu@ijc.md</i>
Nicolae NEGRU	redactor-șef Moldova Azi, „Mass-media în Moldova”, <i>editor@ijc.md</i>
Carolina BUDESCO	redactor Moldova Azi, <i>editor@ijc.md</i>
Maria PRAPORȘCIC	coordonator de programe <i>coordonator@ijc.md</i>
Irina IURCIȘIN / Ina GREJDEANU	coordonator de programe <i>iurcisin@ijc.md / igrejdeanu@ijc.md</i>
Natalia COCEAN	asistent coordonator de programe <i>ncocean@ijc.md</i>
Vitalie DOGARU	coordonator academic, Școala de Studii Avansate în Jurnalism <i>vdogaru@scoaladejurnalism.md</i>
Tatiana EȚCO / Ludmila BOGHEANU	asistent coordonator, Școala de Studii Avansate în Jurnalism <i>tetco@scoaladejurnalism.md / lbogheanu@scoaladejurnalism.md</i>
Angela MAXIMENCO	contabil-șef <i>accountant@ijc.md</i>
Vlad HARJEVSCHI	contabil <i>accountant@scoaladejurnalism.md</i>
Aurel CIOBANU	administrator/șofer
Oleg ȘEVCENCO	coordonator resurse tehnice <i>dbase@ijc.md</i>

Raport financiar

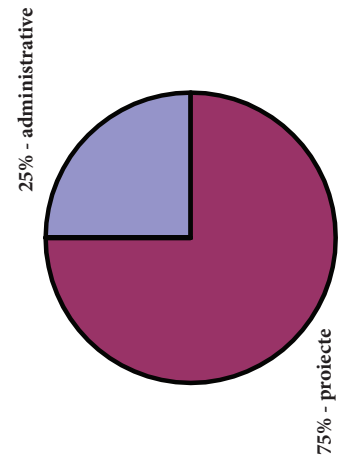
Proiecte	Sold din 2008	Primit	Cheftuit	Cheft. administr.	Sold	Finanțatori
	\$	\$	\$		\$	
Dezvoltarea Web-portalului informațional "Moldova Azi"	14081		14081	1200		Ambasada Finlandei la București
Dezvoltarea Web-portalului informațional "Moldova Azi"		11150	11150	1330		Ambasada Norvegiei la București
Vizita de studiu în Moldova a jurnalistilor și experților mass media din UE		17132	17132	850		Fundația Soros-Moldova
Serviciul juridic în domeniul mass-media	9680		9680	3832		Institutul pentru o Societate Deschisă, Budapesta
Serviciul juridic în domeniul mass-media	8815	12558	18668	4311	2705	Civil Rights Devenders (former SHC)
Proiectul „Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în UTA Gagauz-Yeri”	7207	34310	28892	6728	12625	Civil Rights Devenders (former SHC)
Proiectul "Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean"	3385	6723	10108	1081		Ambasada Britanică la Chișinău
Proiectul "Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean"		45139	44390	4756	749	DFID, Ambasada Marii Britanii la Chisinau
Proiectul "Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean"	21102	5040	26142			Ambasada Britanică/ BBC
Coordonare activitate SEENPM (South East European Network for Professionalization of Media)	945	210	1155			SEENPM
Monitorizarea mass-media în perioada campaniei electorale		9220	9220	374		NED
Școala de Studii Avansate în Journalism		121066	121066	46607		Press Now / MATRA
Școala de Studii Avansate în Journalism		8000	3312		4688	Ambasada SUA în Moldova
Școala de Studii Avansate în Journalism		1100	1100		0	Misiunea OSCE în Moldova
Școala de Studii Avansate în Journalism		27965			27965	Ambasada Finlandei la București
Revista analitică "Mass-media în Moldova"	97	2900	3384		-387	Misiunea OSCE în Moldova
Elaborarea filmului de scurt metraj "Implimentarea noilor schimbări în Codul Muncii al Republicii Moldova"		2000	2000			UNIFEM
Proiectul „Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în UTA Gagauz-Yeri”	-1923	1923				Misiunea OSCE în Moldova
Media Sustainability Index	2821	4080	6901			IREX (Consiliul pentru Cercetări și Schimburi Internaționale)
Programul Mass Media in Moldova		35994	35994	13158		IREX (Consiliul pentru Cercetări și Schimburi Internaționale)

Raport financiar

Crearea unui Birou de Audit al Tirajelor in Moldova	15098	12920	28018	9596	Fundația Eurasia
Monitorizarea mass-media în perioada campaniei electorale	0	43621	43621	6121	Fundația Eurasia
Serviciile pentru Internews		810	810		Internews Network
Reflectarea fenomenului corupției în mass-media	-2398	4570	2172	1980	Academia pentru Dezvoltare Educațională (AED)
Seminar transfrontalier pentru Mass-Media	2775		2775		FOJO Suedia
Viză de documentare pentru Jurnalisti Europeni		13955	13955	1960	Centrul European de Jurnalism
Sponsorizare Clubul anual de presă și Gala premiilor "10 jurnaliști ai anului"		3240	3240		Sudzucker Moldova SA, Moldcell SA, Union Fenoza SA, Moldova Agroind-bank SA
Fond de rezerva	2725	16000		18725	Fond CJI
Servicii Azi.md, alte servicii	945	6335	7280	7280	Servicii Azi.md, alte servicii
Studii Școala de Studii Avansate în Jurnalism	1610	4555	6165	6165	Servicii Școala
TOTAL	86965	452516	472411	117329	67070

Proiecte	355082	\$
administrative	117329	\$
\$ Arendă, întreținere, telefon, taxe etc.	35430	\$
\$ Salarii	81899	\$
Total	472411	\$

Director executiv   Angela Sîrbu

Contabil-șef   Angela Maximenco

Raportul privind activele, obligațiunile și soldurile fondurilor Centrului pentru Jurnalism Independent la data de 31 decembrie 2009 și 2008

	2009 (MDL)	(USD)	2008 (MDL)	(USD)
ACTIVE				
Active curente				
Mijloace bănești și echivalentele lor	1413283	127208	935646	89109
Plăți în avans	206298	18569	114655	10920
	1619581	145777	1050301	100029
Active pe termen lung				
Active nemateriale	177593	15985	278451	26519
Mijloace fixe la valoarea de bilanț	756192	68064	1009300	96124
	933785	84049	1287751	122643
Total active	2553366	229826	2338052	222672
OBLIGAȚIUNI ȘI SOLDURI ALE FONDURILOR				
Obligațiuni curente				
Obligațiuni	50199	4518	9195	876
	50199	4518	9195	876
Soldul fondurilor	2503167	225308	2328857	221796
Total obligațiuni și solduri ale fondurilor	2553366	229826	2338052	222672

Calendarul activităților Centrului pentru Jurnalism Independent ianuarie – decembrie 2009

Ianuarie

- 22 – Clubul de presă din Chișinău. *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- 29/3 – Program de instruire pentru jurnaliștii TV („Producerea filmelor documentare cu tematică socială”), în cadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean” (proiect implementat în parteneriat cu BBC World Service Trust). *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- 31 – Seminar pentru operatori, în cadrul proiectului „Monitorizarea mass-media în campania electorală”. *Finanțare: Reprezentanta din Moldova a Fundației Eurasia, cu resurse financiare de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (Sida/Asdi).*
- Distribuirea revistei „Mass-media în Republica Moldova”, ediția din decembrie 2008 (versiunea electronică a revistei poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=70). *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii și Misiunea OSCE în Moldova.*

Februarie

- 1 – Seminar pentru operatori, în cadrul proiectului „Monitorizarea mass-media în campania electorală”. *Finanțare: Reprezentanta din Moldova a Fundației Eurasia, cu resurse financiare de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (Sida/Asdi).*
- 12 – Clubul de presă din Chișinău. *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- 10/13 – Program de consultanță pentru redacțiile de știri ale posturilor de televiziune și radio. În cadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”

Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.

- 18/22 – Program de instruire pentru jurnaliștii radio („Producerea emisiunilor radio cu tematică socială”), în cadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”. *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- Lansarea raportului anual privind libertatea de exprimare în R. Moldova (pentru anul 2008). Versiunea electronică a raportului poate fi găsită la: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=36&Itemid=64. *Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.*
- Lansarea studiului „Evaluarea situației mass-media din R. Moldova – e posibilă reflectarea liberă și corectă a campaniei pentru alegerile parlamentare 2009?”. Versiunea electronică a studiului poate fi găsită la: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=43&Itemid=69. *Finanțare: Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.*
- Monitorizarea mass-media în campania electorală (februarie-martie 2009). *Finanțare: Reprezentanta din Moldova a Fundației Eurasia, cu resurse financiare de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (Sida/Asdi).*

Martie

- 1 – Lansarea campaniei de admitere la Școala de Studii Avansate în Jurnalism, anul de studii 2009-2010 (1 martie-31 mai).
- 20 – Clubul de presă din Chișinău. *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- 20/24 – Program de instruire pentru jurnaliștii din presa scrisă, în cadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”. *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*

Calendarul activităților Centrului pentru Jurnalism Independent ianuarie – decembrie 2009

- ❑ **Buletinul legislativ media (ianuarie-februarie 2009).** Arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=62.

Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisa (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.

- ❑ **Monitorizarea mass-media în campania electorală (februarie-martie 2009).** *Finanțare: Reprezentanța din Moldova a Fundației Eurasia, cu resurse financiare de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (Sida/Asdi).*

Aprilie

- ❑ **Campania de admitere la Școala de Studii Avansate în Jurnalism, anul de studii 2009-2010.**

Mai

- ❑ **„Zilele Libertății Presei” (mai - iunie 2009).**
  - 4 - conferință de presă cu genericul „Zilele Libertății Presei”, ediția din 2009. Lansarea Memoriului privind libertatea presei în Republica Moldova (3 mai 2008 - 3 mai 2009).
  - 6 - pichetarea Guvernului R. Moldova (Piața Marii Adunări Naționale).
  - 9 mai - 9 iunie - campanie de informare privind libertatea de exprimare și drepturile mass-media în R. Moldova.

- ❑ **Buletinul legislativ media (martie - aprilie 2009).** Arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=62. *Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisa (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.*

- ❑ **18/22 - prezentarea publică a lucrărilor de absolvire ale studenților Școlii de Studii Avansate în Jurnalism, promoția III.** *În parteneriat cu Școala de Jurnalism a Universității Missouri și Centrul Internațional de Formare Profesională a Jurnaliștilor din Paris (CFPJ). Finanțare: Programul MATRA al Ministerului Afacerilor Externe al Olandei, implementat*

prin intermediul organizației Press Now (www.scoaladejurnalism.md).

- ❑ **Campania de admitere la Școala de Studii Avansate în Jurnalism, anul de studii 2009-2010.**

Iunie

- ❑ **11 - Clubul de presă din Chișinău.** *Finanțare: Departamentul pentru Dezvoltare Internațională al Guvernului Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (DFID).*

- ❑ **26 - Înmânarea certificatelor de studii absolvenților Școlii de Studii Avansate în Jurnalism, promoția III.** *În parteneriat cu Școala de Jurnalism a Universității Missouri și Centrul Internațional de Formare Profesională a Jurnaliștilor din Paris (CFPJ). Finanțare: Programul MATRA al Ministerului Afacerilor Externe al Olandei, implementat prin intermediul organizației Press Now (www.scoaladejurnalism.md).*

- ❑ **24/26 - Program de consultanță pentru mass-media din regiunea transnistreană.** *În cadrul Programului Mass-media în Moldova al IREX (Consiliul pentru Cercetări și Schimburi Internaționale) - Moldova. Finanțare: Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).*

- ❑ **Monitorizarea mass-media în cadrul proiectului „Evaluarea comportamentului mass-media audiovizuale în campania electorală pentru alegerile parlamentare anticipate” (iunie - iulie 2009).** *Finanțare: National Endowment for Democracy (NED).*

- ❑ **Revista „Mass-media în Republica Moldova”, ediția iunie 2009** (arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=70). *Finanțare: DFID și Reprezentanța din Moldova a Fundației Eurasia, cu resursele financiare de la Ministerul Afacerilor Externe al Olandei și Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).*

Iulie

- ❑ **1 - Lansarea etapei a doua de admitere la Școala de Studii Avansate în Jurnalism.**

Calendarul activităților Centrului pentru Jurnalism Independent ianuarie – decembrie 2009

- **9/11 - Program de instruire pentru jurnaliști („Reflectarea în mass-media a problematicii conflictelor”)**, în cadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”. *Finanțare: Departamentul pentru Dezvoltare Internațională al Guvernului Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (DFID).*
- **10 - Adunarea Generală de constituire a Biroului de Audit al Tirajelor din Moldova (BATM)**, în cadrul proiectului „Sporirea capacităților instituțiilor relevante în vederea creării Biroului de Audit al Tirajelor”. *Finanțare: Reprezentanta din Moldova a Fundației Eurasia, cu resursele financiare de la Ministerul Afacerilor Externe al Olandei și Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).*
- **31 - Încheierea etapei a doua de admitere la Școala de Studii Avansate în Jurnalism.**
- **Buletinul legislativ media (mai - iunie 2009).** Arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=62. *Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.*
- **Program de consultanță pentru mass-media din regiunea transnistreană (iunie-iulie 2009).** În cadrul Programului Mass-media în Moldova al IREX (Consiliul pentru Cercetări și Schimburi Internaționale) - Moldova. *Finanțare: Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).*
- **Programul de instruire „Producerea buletinelor de știri”, pentru rețeaua televiziunilor locale.** În cadrul Programului Mass-media în Moldova al IREX – Moldova. *Finanțare: USAID.*
- **Monitorizarea mass-media în cadrul proiectului „Evaluarea comportamentului mass-media audiovizuale în campania electorală pentru alegerile parlamentare anticipate” (iunie-iulie 2009).** *Finanțare: National Endowment for Democracy (NED).*

August

- **Programul de instruire „Producerea buletinelor de știri”, pentru rețeaua televiziunilor locale.** În cadrul Programului Mass-media în Moldova al IREX - Moldova. *Finanțare: USAID.*

nelor de știri”, pentru rețeaua televiziunilor locale. În cadrul Programului Mass-media în Moldova al IREX - Moldova. *Finanțare: USAID.*

- **Lansarea programului de coproducere a unor articole, emisiuni radio și TV referitoare la problematica transnistreană** (august 2009-februarie 2010). În cadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”. *Finanțare: DFID.*

Septembrie

- **1 - Începutul anului de studii în cadrul Școlii de Studii Avansate în Jurnalism. Proiect inițiat în parteneriat cu Școala de Jurnalism a Universității Missouri și Centrul Internațional de Formare Profesională a Jurnaliștilor din Paris (CFPJ).** *Finanțare: Programul MATRA al Ministerului Afacerilor Externe al Olandei, implementat prin intermediul organizației Press Now (www.scoaladejurnalism.md).*
- **24 - Clubul de presă din Chișinău.** *Finanțare: DFID.*
- **Stagii în cadrul instituțiilor de presă centrale și locale, pentru jurnaliștii din regiunea transnistreană.** *Finanțare: DFID.*
- **Program de instruire pentru rețeaua televiziunilor locale.** În cadrul Programului Mass-media în Moldova (MPM) al IREX – Moldova. *Finanțare: USAID.*
- **Buletinul legislativ media (iulie-august 2009).** Arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=62. *Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.*

Octombrie

- **Stagii în cadrul instituțiilor de presă centrale și locale, pentru jurnaliștii din regiunea transnistreană.** *Finanțare: DFID.*
- **Stagii în cadrul instituțiilor de presă centrale și locale, pentru jurnaliștii din UTA Gagauz-Yeri.** *Finanțare: organizația suedeză Civil*

Calendarul activităților Centrului pentru Jurnalism Independent ianuarie – decembrie 2009

Rights Defenders (fostul Comitet Helsinki pentru Drepturile Omului, Suedia).

- ❑ **Program de instruire și consultanță pentru rețeaua televiziunilor locale.** În cadrul Programului Mass-media în Moldova al IREX - Moldova. *Finanțare: USAID.*

Noiembrie

- ❑ **Program de instruire și consultanță pentru rețeaua televiziunilor locale.** În cadrul Programului Mass-media în Moldova al IREX - Moldova. *Finanțare: USAID.*
- ❑ **Programe de instruire și consultanță pentru mass-media din UTA Gagauz-Yeri.** *Finanțare: Civil Rights Defenders, Suedia.*
- ❑ **Stagii în cadrul instituțiilor de presă centrale și locale, pentru jurnaliștii din UTA Gagauz-Yeri.** *Finanțare: Civil Rights Defenders.*
- ❑ **Stagii în cadrul instituțiilor de presă centrale și locale, pentru jurnaliștii din regiunea transnistreană.** *Finanțare: DFID.*
- ❑ **Buletinul legislativ media (septembrie - octombrie 2009).** Arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=62. *Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.*

Decembrie

- ❑ **9/11 - Vizită de studiu la o serie de instituții de presă din Odesa, pentru un grup de jurnaliști din UTA Gagauz-Yeri.** *Finanțare: Civil Rights Defenders, Suedia.*
- ❑ **17 - Clubul de presă din Chișinău.** *Finanțare: DFID.*
- ❑ **22 - Clubul anual de presă. Gala de decernare a premiilor „10 jurnaliști ai anului”.** *Finanțare: Misiunea OSCE în Moldova, DFID, Î.M. Moldcell S.A., Î.M. Suedzucker-Moldova S.A., Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A., BC „Moldova-Agroindbank” S.A., „Orhei Vit” S.A.*
- ❑ **Stagii în cadrul instituțiilor de presă centrale și locale, pentru jurnaliștii din regiunea transnistreană.** *Finanțare: DFID.*

- ❑ **Stagii în cadrul instituțiilor de presă centrale și locale, pentru jurnaliștii din UTA Gagauz-Yeri.** *Finanțare: Civil Rights Defenders.*
- ❑ **Programe de instruire și consultanță pentru mass-media din UTA Gagauz-Yeri.** *Finanțare: Civil Rights Defenders, Suedia.*
- ❑ **Revista „Mass-media în Republica Moldova”, ediția decembrie 2009** (arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=70). *Finanțare: DFID și Misiunea OSCE în Moldova.*

ACTIVITĂȚI PERMANENTE / DE DURATĂ

- ❑ **Școala de Studii Avansate în Jurnalism.** Proiect inițiat în parteneriat cu Școala de Jurnalism a Universității Missouri și Centrul Internațional de Formare Profesională a Jurnaliștilor din Paris (CFPJ). *Finanțare: Programul MATRA al Ministerului olandez de Externe, implementat prin intermediul organizației Press Now (www.scoaladejurnalism.md).*
- ❑ **Proiectul „Poduri peste Nistru acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”** (aprilie 2009 – martie 2010). *Finanțare: Departamentul pentru Dezvoltare Internațională al Guvernului Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (DFID).*
- ❑ **Proiectul “Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în UTA Gagauz-Yeri”** (august 2009 – ianuarie 2010). *Finanțare: organizația suedeză „Civil Rights Defenders” (fostul „Comitet Helsinki pentru Drepturile Omului”, Suedia).*
- ❑ **Asistență juridică gratuită** (inclusiv reprezentarea în instanță) în probleme ce țin de libertatea exprimării și drepturile jurnaliștilor. *Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.*
- ❑ **Portalul informațional “Moldova Azi”** (www.azi.md). *Finanțare: Ambasada Norvegiei.*
- ❑ **Acces la biblioteca și laboratorul Internet din cadrul CJI.** Program: luni-vineri 10.00-18.00, pauza de prânz: 12.00-14.00.